

Μουσική: επιστήμη, ψυχοθεραπεία, ψυχαγωγία (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας- Μουσικός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Δίχως άλλο, η μουσική αποτελεί μία κορυφαία έκφραση τής ανθρώπινης ψυχής. Θεωρείται η τελειότερη από τις καλές τέχνες, όπως ακριβώς τα μαθηματικά θεωρούνται η τελειότερη επιστήμη. Ο συνδυετικός κρίκος λοιπόν ανάμεσα στα μαθηματικά και την μουσική, είναι η τελειότητα, που εκφράζεται μέσω τής μετρικής και τής απόδειξης. Όσον αφορά στην μουσική όμως, τα πράγματα είναι πιο συγκεχυμένα, καθώς πρόκειται για πολυδιάστατο φαινόμενο.

Ένα φαινόμενο που άπτεται τόσο επιστημονικού όσο και πνευματικού προβληματισμού, είναι η μουσική στη ζωή τού ανθρώπου. Αν μελετήσουμε, θα δούμε ότι στην μουσική έχουμε τόσο θεωρία όσο και πράξη. Έχουμε κανόνες, θεωρήματα, ιστορία, εξέλιξη, αλλά και πρακτική, σύνθεση, οργανογνωσία, τραγούδι. Έχουμε πλήθος μαθημάτων που χρειάζεται για να γίνει κάποιος μουσικός, αν μπορεί να γίνει, διότι ο όρος μουσική είναι ανεξάντλητη πηγή που ξεκινάει από μια κοινή αρχή, τα βασικά όπως λέμε, αλλά γνωρίζει πάμπολλες

διακλαδώσεις σε δρόμους που είτε είναι παράλληλοι είτε εντελώς αντίθετοι.

Η μουσική για να προσεγγιστεί χρειάζεται επιστημονική συνέπεια. Αν μελετηθεί εκτενώς, θα δούμε ότι στην μουσική η μάθηση είναι πάντοτε διά βίου. Ωστόσο υπάρχει και το άλλο κομμάτι. Η έκφραση, το συναίσθημα, «το καλλιτεχνικόν» τού πράγματος. Είναι αυτό που την καθιστά τέχνη. Επιδρά στον ψυχισμό τού ανθρώπου τόσο έντονα, ώστε μπορεί να δημιουργήσει σε δευτερόλεπτα συναισθηματικές μεταβολές αξιοσημείωτες. Έχει την ικανότητα να ωριμάζει και να σχηματίζει την ανθρώπινη ψυχή, βοηθώντας την να ανέβει πνευματικά επίπεδα στο αέναο ταξίδι της.

Λένε, ότι η πρώτη επαφή ενός παιδιού που μαθαίνει μουσική με τα μαθηματικά, γίνεται όταν μάθει να διαχωρίζει τις αξίες των φθογοσήμων και να μετράει στο ρυθμό που τού ζητείται κάθε φορά. Και εάν κρίνω από προσωπικά βιώματα, έτσι είναι. Αυτός είναι και ο πιο ευχάριστος τρόπος για να έλθει σε επαφή το παιδί με τον γύρω κόσμο, να νοιώθει τούς ήχους και θορύβους και να κατανοεί τον χρόνο που περνά.

Στην ψυχοσύνθεση τού ανθρώπου ο ρόλος τής μουσικής είναι καταλυτικός. Επιδρά με έναν ...μυστήριο τρόπο που δεν είναι ίδιος για όλους. Αναλόγως με το πόσο δεκτικός είναι κάποιος απέναντι σε κάτι, η συμπεριφορά δεν είναι προκαθορισμένη. Όμως ακόμη και όταν το ίδιο άκουσμα έρχεται διαφορετικές χρονικές στιγμές στα αυτιά μας, ακόμη και αν δεν είναι σε διαφορετικό τονικό

ύψος, ή με διαφορετική ενορχήστρωση και τότε η αντίδρασή μας μπορεί να είναι διαφορετική.

Ο άνθρωπος ως κατ' εικόνα και ομοίωσιν Θεού, είναι ένα δημιούργημα με τεράστιες δυνατότητες και ένας εν πολλοίς ανεξερεύνητος ακόμη τόπος. Το πώς επιδρά η μουσική στον ψυχισμό μας είναι ένα ζήτημα με το οποίο πολλοί έχουν ασχοληθεί και άπτεται τής βιολογίας, τής ιατρικής και τής φυσικής επιστήμης. Εμείς, αισθανόμενοι την μουσική σαν έκφραση, σαν αλληλουχία ηχητικών κυμάτων που φέρνει στο αυτί μας μία μουσική φράση, αποκωδικοποιούμε το μήνυμα που μας δίνει.

Όταν από την άλλη, παράγουμε μουσική, τότε καλούμαστε να γίνουμε κι εμείς οι ίδιοι ένα μουσικό όργανο, να δώσουμε την έκφρασή μας και την προσωπική μας σφραγίδα σε αυτό που κάνουμε. Το μυστήριο αλλά και η μαγεία, έγκειται στο γεγονός πως ένα μουσικό κομμάτι, άλλα συναισθήματα προκαλεί στον δημιουργό του, άλλα στον ερμηνευτή, άλλα στον ακροατή!

Όπως διεφάνη στον τίτλο, η μουσική έχει άμεση σχέση με την ψυχή. Είτε ως ψυχοθεραπεία, είτε ως ψυχαγωγία, η ψυχοσωματική ολότητα τής ανθρώπινης ύπαρξης έχει ανάγκη από μια ανάταση, από μία απελευθέρωση και κάποιου είδους κάθαρση. Οπότε, όταν καταφέρει μία μουσική σύνθεση να περάσει κάποια μηνύματα και να υμνήσει σπουδαία ιδανικά, έστω και σε ένα μικρό ποσοστό, σπάζοντας την πολλακίς «κλειστή» ανθρώπινη ύπαρξη τότε θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι πέτυχε τον σκοπό της.